

treisprezece țări unde se află – Rusia, România, Republica Moldova, Ucraina, Turcia, Siria, Liban, Vatican, Germania, Franța, Marea Britanie, SUA, Grecia –, vor fi fotocopyate și tipărite în condiții excepționale, ca și primele douăzeci și cinci de volume. Vreau ca în fiecare țară unde se află o filă din Cantemir să existe toate celelalte zeci de mii de pagini din celelalte țări. Măcar țările care posedă o parte mai mică sau mai mare din «Tezaurul Cantemir» să își întregască acest tezaur».

Octavian Dascăl

Conferința *Between Worlds: The Age of the Angevines* (Târgoviște-Moroeni, 2011)

Sub auspiciile Academiei Austriece de Științe, ale Academiei Române și Universității “Valahia” și beneficiind de sprijinul Consiliului Județean Dâmbovița, Primăriei Târgoviște, filialei Dâmbovița a Sparkasse-Banca Comercială Română, Asociației Române de Promovare a Valorii din Târgoviște și ale Societății *Patrimonium Transsylvanicum* din Cluj, în perioada 21-23 octombrie 2011 s-a desfășurat conferința internațională cu tema *Between Worlds: The Age of the Angevines*.

Această impresionantă desfășurare de forțe și mutipla implicare organizatorică (și financiară) ar fi putut avea ca principal efect o conferință de anvergură, cu participarea și dezbaterile aferente. Putem aprecia că amploarea participării s-a ridicat la nivelul scontat, deși, în condițiile în care conferința s-a concentrat pe o dinastie care a guvernat Regatul Ungariei o perioadă îndelungată (1308-1395) și în care nu puține lucrări s-au concentrat asupra personalității lui Ludovic I de Anjou (1342-1382), nu a fost prezent niciun specialist din Ungaria, în pofida numărului mare de participanți străini! De asemenea, în privința dezbaterilor, se poate conchide că adeseori s-a indus senzația prezentării unor lucrări (dintre care unele de calitate neîndoielnică) în care vorbitorul se dovedea incontestabilul stăpânitor al subdomeniului respectiv.

Pe de altă parte, acest aspect a condus la impunerea de la sine a lucrărilor, după cum urmează: (*Not so*) *Distant Mirrors: A Complex Macro-Comparison of Politics and Political, Economic and Religious Systems in the Crisis of the 14th Century* (Johannes Preiser-Kapeller, Institutul de Studii Bizantine ale Academiei Austriece de Științe, Viena), *Die Ansiedlungs- und Landnahmeversuche der Alanen um 1300 im byzantinischen Reich, Bulgarien, Ungarn und der Moldau* (Meinolf Arens, Universitatea “Johannes Gutenberg”, Mainz), *The Long Transylvanian War of Charles Robert of Anjou (1315/1316-1321/1324)* (Tudor Sălăgean, Centrul de Studii Transilvane și Muzeul Transilvănean de Etnografie din Cluj), *Les structures socio-politiques de l'Olténie et leur rôle dans les relations roumaino-hongroises (XIIIe-XVe siècles)* (Matei Cazacu, Școala de Înalte Studii în Științe Sociale și Centrul Național al Cercetării Științifice, Paris), *Angevin Attempts to Re-establish the Latin Empire of Constantinople* (Michael Carr, Royal Holloway, Universitatea din Londra), *Reading the Byzantine and Early Ottoman Sources on the First Contacts of the Turks with the Balkan Peninsula and the Byzantine Civil Wars: A Reconsideration* (Adrian Gheorghe, Universitatea “Ludwig Maximilian”, München), *Diplomatie dans al genèse d'un Etat-frontalier: les Osmanli d'une tribu à l'emirat* (Günes Ýsyksel, Colegiul Franței, Paris), *Confronting the Angevines: the Venetian Case* (Șerban Marin, Arhivele Naționale ale României, București), *Literary Modeling of Helen Angevilles Character in the Life of St. Helen by Archbishop Danilo*

II (Svetlana Kalezić Radonjić, Academia Muntenegrană de Științe și Arte, Podgorica), *From France to the Balkans and Back: Intercultural Relations between Medieval France and Serbia in the 13th and 14th Centuries* (Mihailo Popović, Institutul de Studii Bizantine al Academiei Austriece de Științe, Viena), *La tradition des conflits: les relations politiques serbo-hongroises durant le règne de Louis le Grand* (Jonel Hedjan, Universitatea Paris I, Sorbona), *Legislating against Treason in the Fourteenth Century: Bohemia, England and Hungary* (Christopher Nicholson, Colegiul Universitar din Londra, Școala de Studii Slave și Est-Europene, Londra), *Herrscher und Klöster im angevinischen Ungarn* (Julia Dücker, Universitatea Ruprecht-Karl, Heidelberg), *Aspects regarding the Military Obligations of the Hungarian and Transylvanian Nobility during King Louis I's Moldavian and Walachian Campaigns (1359-1375)* (Florin Ardelean, Centrul de Studii Transilvane, Cluj), *The Southern Transylvanian Defensive System under the Angevines* (Ioan-Marian Țiplic, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu și Centrul de Studii Transilvane, Cluj), *Sachsen, Rumänen und die Anjou Könige im 14. Jahrhundert* (Liviu Cîmpeanu, Centrul de Studii Transilvane, Cluj), *Districts in the Banate in the 14th Century* (Adrian Magina, Centrul de Studii Transilvane, Cluj și Muzeul Banatului Montan, Reșița), *Walachian Privileges in the Northern Transylvanian Counties in the Second Half of Louis I of Anjou's Reign* (Alexandru Simon, Centrul de Studii Transilvane și Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj), *Mission and Crusade at the Schismatic Borders of Angevine Hungary: Infidelitas as Legal Concept (from Theory to Practice)* (Iulian Mihai Damian, Centrul de Studii Transilvane, Cluj și Academia României, Roma), *Walter atte Moore and his Journey to Hungary: Anglo-Hungarian Diplomatic Activity during the 1340s* (Mark Whelan, Royal Holloway, Universitatea din Londra), *Autour de l'année 1359: Evolution de la politique angevine dans la région du Maramureș sous le règne de Louis Ier le Grand* (Guillaume Durand, Școala de Înalte Studii în Științe Sociale, Paris), *Les divisions de la métropole russe au Moyen Age d'après les actes patriarcaux* (Konstantin Vetochnikov, Colegiul Franței și Școala de Înalte Studii în Științe Sociale, Paris), *Angevine Political Coordinates in the Territories East of the Carpathians during the Early Reign of King Louis I* (Radu Cîrciumaru, Universitatea "Valahia", Târgoviște), *La croisade de 1352-1354. Contributions à la chronologie des campagnes anti-mongoles de Louis Ier de Hongrie* (Dan Ioan Mureșan, Școala de Înalte Studii în Științe Sociale, Paris), *Les campagnes orientales de Louis I d'Anjou: quelques précisions concernant la politique orientale et balkanique du roi de Hongrie* (Emanuel C. Antoche, Școala de Înalte Studii în Științe Sociale, Paris), 'Placuit namque et in iuventa nostra Silius': *Matthias Corvinus, Silius Italicus and the Angevin Connection* (Oren J. Margolis, Universitatea din Oxford și Institutul "Ludwig Boltzmann" de Studii Neolatine, Viena), *Personalities and Aspects of the Age of the Angevines reflected in the Transylvanian Modern Political Imaginary* (Loránd Lajos Mády, Institutul de Istorie "George Barițiu" și Universitatea "Babeș-Bolyai", Cluj), *Louis Ier d'Anjou roi de Hongrie et la mer Noire* (Sergiu Iosipescu, Institutul de Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, București), *Historical Relations between the Anjou Kingship and the Beginnings of Wallachia and Moldavia* (Denis Căprăroiu, Universitatea "Valahia", Târgoviște). Se constată astfel o mobilizare remarcabilă sub aspectul temelor abordate, toate concentrate în jurul Angevinilor și a poziției acestora în estul Europei, însă cu o categorică înclinare a balanței în favoarea politicii angevine în Europa răsăriteană, în detrimentul relaționării cu Occidentul.

Apreciind tendința de a grupa comunicările prezentate în diviziuni și subdiviziuni și înțelegând totodată apetitul pentru denumiri ale acestora în stilul anglo-american deja consacrat (stil din care termeni sau expresii precum “*identity*”, “*mechanisms of power*”, “*legacy*”, “*impact*” etc. nu au cum să lipsească), ne manifestăm totuși scepticismul față de categorisirea potrivită a unei lucrări sau a alteia, adeseori acestea neregăsindu-se în denumirea secțiunii respective. Spre exemplu, ne manifestăm unele rețineri față de includerea unor comunicări (precum cele referitoare la originile statului otoman sau precum cea a subsemnatului) în categoria *Imperial Past, Present and Future* sau a celei prezentate de Sv. Kalezić Radonjić în secțiunea *Friends and Foes*, această din urmă categorie putând foarte bine include alte comunicări. Și exemplele ar putea continua. În acest context, nu putem să nu conchidem asupra faptului că s-a recurs într-un mod mai degrabă aleatoriu la o denumirea sau alta a secțiunilor.

În acest context, putem trage concluzia că, deși “marfa” (în speță, lucrările prezentate) a fost în cea mai mare de calitate, iar “ambalajul” (utilizarea de secțiuni) a beneficiat de șanse reale de a atrage, neconcordanța dintre cele două umbrește într-o anumită măsură ansamblul evenimentului.

De asemenea, dat fiind că în literatura de specialitate occidentală (și nu numai) denumirea de *Angevin, Angevines* trimite mai degrabă la regalitatea engleză (ramura Plantagenetilor), dar și la cea siciliano-napolitană sau ierosolimitană, s-ar fi impus ca titlul conferinței să se refere la “*the Angevines in Eastern Europe*”.

Dincolo de aceste inadvertențe minore, se impune apreciat efortul organizatorilor de a aduna laolaltă cercetători și specialiști cu preocupări dintre cele mai diverse, iar tinerețea unei bune părți a celor prezenți vine ca un efect încurajator pentru studiile asupra evului mediu universal. De altfel, desfășurarea în România (și cu atât mai mult la Târgoviște) a unui eveniment dedicat unei dinastii din afara “spațiului românesc” ne îndreptățește să nutrim speranța că studiul asupra istoriei universale are șanse de supraviețuire și în țara noastră¹.

Șerban V. Marin

---

¹ Nu aceleași speranțe ne-au fost împărtășite din partea publicului prezent la deschiderea evenimentului, public format în majoritate din studenți ai Universității “Valahia”. De unde în momentul discursurilor inaugurale aula universitară era practic arhiplină, după retragerea triumfală a “oficialităților” și începerea propriu-zisă a lucrărilor, tinerețea târgovișteană a găsit de cuviință în cvasitotalitate să părăsească locația în mod intempestiv. Încă o dată festivismul (dublat de oportunitatea mai degrabă pionierească de a fi de față exclusiv alături de diriguitori) se dovedea mai atrăgător decât dezbateră științifică.